

فهرست مطالب

- دو مکتوب تاریخی در واکاوی اختلافات درونی بهایان ۵
- مقدمه ۵
- منابع ۳۶
- ماجرای میرزا آقاخان کاشی، خادم الله ۳۹
- خاطرات شگفت‌انگیز بدیع‌الله غصن‌انور ۵۷
- سبب نوشتن این جزوه ۵۹
- جایگاه و مأموریت نزدیکان بهاء‌الله ۶۰
- هشدار بهاء‌الله درباره‌ی ادّعی «من ینظره‌اللهی» ۶۲
- دسیسه‌های داهیه‌ی اصفهانیه ۶۹
- تغییر آیات برای پیشگیری از توطئه ۷۲
- اندرز به عبدالبهاء درباره‌ی توطئه‌ی داهیه ۷۴
- تحذیر دوباره از داهیه‌ی اصفهانیه ۷۵
- ملاقات ادوارد براون با بهاء‌الله ۷۸
- نگرانی بهاء‌الله از عبدالبهاء ۸۰
- توجه بهاء‌الله به بدیع‌الله ۸۲
- سرقت الواح و آیات توسط داهیه ۸۴
- دهشت دوباره از داهیه ۸۶
- داستان صعود بهاء‌الله و پنهان‌کاری عبدالبهاء ۹۰

- ۹۲ پنهان کاری در خواندن وصیت نامه‌ی بهاء الله
- ۹۳ ظهور اختلافات خانوادگی
- ۹۵ آزار دادن اغصان توسط غصن اعظم
- ۹۷ بی‌احترامی به پدر
- ۹۸ بازیگری برای تثبیت قدرت
- ۱۰۱ کشته شدن مرموز نبیل زرنندی
- ۱۰۲ بدیع الله، کارگزار عبدالبهاء
- ۱۰۷ اقدامات داهیه در تحقیر اغصان
- ۱۰۸ افشاگری یا اتهام توسط عبدالبهاء
- ۱۴۳ نامه‌ی بزرگان اهل عکا و حیفا در جانب‌داری از خاندان بهاء الله
- ۱۴۷ داستان کتک زدن خادم الله
- ۱۵۰ ماجرای مرگ ضیاء الله و واکنش عبدالبهاء
- ۱۵۳ ماجرای بیوه‌ی غصن اطهر، ضیاء الله
- ۱۵۹ تحریم اقتصادی اغصان

۹۲	پنهان کاری در خواندن وصیت نامه‌ی بهاء الله
۹۳	ظهور اختلافات خانوادگی
۹۵	آزار دادن اغصان توسط غصن اعظم
۹۷	بی‌احترامی به پدر
۹۸	بازیگری برای تثبیت قدرت
۱۰۱	کشته شدن مرموز نبیل زرنندی
۱۰۲	بدیع الله، کارگزار عبدالبهاء
۱۰۷	اقدامات داهیه در تحقیر اغصان
۱۰۸	افشاگری یا اتهام توسط عبدالبهاء
۱۴۳	نامه‌ی بزرگان اهل عکا و حیفا در جانب‌داری از خاندان بهاء الله
۱۴۷	داستان کتک زدن خادم الله
۱۵۰	ماجرای مرگ ضیاء الله و واکنش عبدالبهاء
۱۵۳	ماجرای بیوه‌ی غصن اطهر، ضیاء الله
۱۵۹	تحریم اقتصادی اغصان

دو مکتوب تاریخی در واکاوی اختلافات درونی بهایان

مقدمه^۱

ایران عصر قاجار (۱۹۲۵-۱۷۸۵/۱۳۰۴-۱۱۷۰ ه.ق.) میراث بر ناکامی‌ها و نابسامانی‌های ایام پس از سقوط صفویه بود. دوام و سخت‌جانی عناصر سقوط و زوال این ایام، هم‌چنان بر ساختار زندگی مادی در این دوران تأثیر می‌گذاشت. برخی مورخان، فاصله‌ی هفتادساله‌ی سقوط اصفهان تا بر تخت نشستن فتحعلی‌شاه را «زمانه‌ی زوال» و «هرج و مرج سیاسی و کابوس اجتماعی» نامیده‌اند. (امانت، ۱۹۸۹، ص ۱۸ و آبراهامیان، ۱۳۷۶، ص ۴۷)

قاجاریه فاقد ابزارها و منابع لازم برای سلطنت و هم‌چنین پیشرفت و بهبود اقتصادی و اجتماعی بودند، و به رغم توفیق ابتدایی‌شان در بازگرداندن امنیت و آرامش به شهرها و تا حدودی به مناطق پیرامونی کشور، هم‌چنان از اعمال کنترل بر منابع تنش و منازعه، ناتوان می‌نمودند. هم‌چنین مشکلات اقتصادی که به تدریج منابع مالی کشور را تضعیف می‌کرد به نظر لاینحل می‌آمدند.

ماهیت پادشاهی قاجار - که آمیزه‌ای بود از «پدرسالاری عشیره‌ای-قبیله‌ای و قدرت مطلقه‌ی پادشاهی -» آنها را به اتخاذ سیاست اعمال مداوم زور و

۱. از آقای علی افشار که این دو متن تاریخی را در اختیارم گذاشتند، قدردانی می‌کنم. ایشان هم‌چنین نسخه‌های قبلی مقدمه را خواندند و تعدادی از اشتباهات تاریخی را به من یادآوری کردند. هرچند، کاستی‌های کار یکسره به من تعلق دارد.